

පලමුවන් කොටස

බර සහ මිණුම්

පරිවර්තන සාධක

ව්‍යිතාන්‍ය ඒකක සඳහා මෙට්‍රික් ඒකක

අක්කර 1	=	හෙක්ටෝයාර (හෙ.) 0.405
රාත්තල් 1	=	කිලෝග්‍රැම (කි.ගු.) 0.454
දිගු වොන් 1 (රා. 2240)	=	මෙට්‍රික් වොන් (මො. වො.) 1.016
හොණ්ඩිර 1	=	කි. ගු. 50.802
සැතපුම් 1	=	කිලෝ මිටර (කි. මි.) 1.609
දිගු වොන් සැතපුම් 1	=	මො. වො. කි. මි. 1.635
අක්කරයට රාත්තල් 1	=	හෙක්ටෝයාරයට කිලෝ ගුම් 1.121
අක්කරයට හොණ්ඩිර 1	=	හෙක්ටෝයාරයට කි. ගු. 125.536
පයින්ට 1	=	ලිටර 0.57
එ. රා. ගැලුම් 1	=	ලිටර 4.55

මෙට්‍රික් ඒකක සඳහා ව්‍යිතාන්‍ය ඒකක

හෙක්ටෝයාර 1	=	අක්කර 2.471
කිලෝග්‍රැම 1	=	රාත්තල් 2.205
මෙට්‍රික් වොන් 1 (කි. ගු. 1000)	=	දිගු වොන් 0.984
මිටර 1	=	අඩි 3.281
කිලෝ මිටර 1	=	සැතපුම් 0.621
මෙට්‍රික් වොන් කිලෝ මිටර 1	=	දිගු වොන් සැතපුම් 0.612
ලිටර 1	=	පයින්ට 1.76 = එ. රා. ගැලුම් 0.219
හෙ. 1 ට කි. ගු. 1	=	අක්කරයට රාත්තල් 0.892

වි/සහල් පරිවර්තන

වි බුසල් 1 (රාත්තල් 46)	=	කි. ගු. 20.87
වි මෙට්‍රික් වොන් 1	=	වි බුසල් 47.92
	=	සහල් මෙට්‍රික් වොන් 0.7
සහල් මෙට්‍රික් වොන් 1	=	වි බුසල් 68.46
	=	වි මෙට්‍රික් වොන් 1.43
අක්කරයට වි බුසල් 1	=	හෙක්ටෝයාරයට වි කි. ගු. 51.55

1980 ආර්ථික ප්‍රගතිය, ගැටළු සහ ප්‍රතිපත්ති

දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය සහ වියදම

1980 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවේ දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (ද. ජා. නි.) සේවාවර සාධක වියදම් මිල (1970) අනුව බලන විට සියයට 5.5 කින් වර්ධනය වේ ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙම වර්ධන අනුපාතිකය 1978 වර්ෂයේදී පැවති සියයට 8.2 හා 1979 පැවති සියයට 6.2 යන වර්ධන අනුපාතිකයන්ට වඩා අඩු මට්ටමකි. 1980 වර්ධන අනුපාතිකය සාර්ව ආර්ථික ප්‍රමෝදු යෙහි අනුපාතිකය වූ සියයට 6 ව වඩා අඩුවිය. 1980 ආර්ථික වර්ධන වෙශය අඩු වියම ප්‍රධාන වශයෙන්ම වැවිලි කෘෂිකාර්මික අංශයේ දුරවල ත්‍රියාකාරීන්වය නිසා සිදු වුවකි. නිමුවුම කරමාන්ත හා තැනීම් කටයුතු අංශයන්හිද පහළ මට්ටමක වර්ධනයක් වාර්තා ගත්වී තිබුණි. එහෙත් වෙළඳම, ප්‍රවාහනය හා අනෙකුත් සේවා යන අංශයන් තව දුරටත් ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්වුම කරන අංශයන් හැටියට පැවතියේය.

දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය පවත්නා සාධක වියදම් මිල අනුව රුපියල් දග ලක්ෂ 61,807 ක් ලෙසද, සේවාවර (1970) සාධක වියදම් මිල අනුව රුපියල් දග ලක්ෂ 19,405 ක් ලෙසද ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ඒ අනුව මෙම ඇස්තමේන්තුවල ගම්ම මිල අවපානනය සියයට 18 කින් වැඩිවී ඇත. 1980 ජනගහනය සියයට 1.8 කින් වැඩිවී ඇත. මෙම ජනගහන වර්ධනය හා ගැලුපු විට ඒක පුද්ගල මුරක ආදයම වැඩිවී ඇත්තේ සියයට 3.7 කිනි. 1978 හා 1979 වසරයන්හි ඒක පුද්ගල වර්ධන අනුපාතිකයන් පිළිවෙළින් සියයට 6.3 ක් හා සියයට 4.2 ක් වැඩිවීණි. පවත්නා මිල ගණන් අනුව 1980 ඒක පුද්ගල දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය රුපියල් 4,194 ක් හෙවත් ඇමෙරිකානු ඩ්බලර් 254 කි.

1 · 1 සංඛ්‍යා සටහන

ජාතික ආදයම පිළිබඳ සංඛ්‍යා 1978 – 1980*

යිරිපාය	වටිනාකම (රු. දග ලක්ෂ)			වර්ධන අනුපාතිකය (සියයට)			
	1978	1979	1980	1978	1979	1980	
1. පවත්නා සාධක වියදම් මිල අනුව දෙළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	..	40,479	49,782	62,246	16.7	23.0	25.0
2. සේවාවර (1970) සාධක වියදම් මිල අනුව දෙළ දේශීය නිෂ්පාදිතය	..	17,401	18,501	19,575	8.2	6.3	5.8
3. පවත්නා සාධක වියදම් මිල අනුව දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය	..	40,242	49,542	61,807	16.9	23.1	24.8
4. සේවාවර (1970) සාධක වියදම් මිල අනුව දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය	..	17,311	18,389	19,405	8.2	6.2	5.5
5. මැදි වසර ජනගහනය (දග ලක්ෂ)	..	14.2	14.5	14.7	1.9	2.0	1.8
6. ඒකපුද්ගල දෙළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (රුපි) ..							
(අ) පවත්නා මිල අනුව	..	2,836	3,424	4,194	14.8	20.7	22.5
(ආ) සේවාවර මිල අනුව	..	1,220	1,271	1,317	6.3	4.2	3.7

* තාවකාලීක ඇස්තමේන්තු.

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

1980 වසරදී පහළ මට්ටමක වර්ධන අනුපාතිකයක් වාර්තා ගතවූ අතර, ඉදිරියේදී යහපත් වානාවරණයක් ඇති වීමට තුළු දිය හැකි යම් යම් සාධක කීපයක්ද මේ අතර දැකිය හැකිය. අයහපත් කාලගුණ තන්ත්වයක් සෑහෙන දුරට බලපූම නිසා වැවිලි කාෂිකරමාන්ත අංශය තුළ පැවති දුරවල කියාකාරීත්වය 1980 ආර්ථික වර්ධන වේගය අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වී ඇත. වැවිලි කාෂික නිෂ්පාදන සැලකීම, නිමැවුම් කරමාන්ත අංශයෙහි වැදගත් කොටසක් නිසා ඉහත කි තන්ත්වය නිමැවුම් කරමාන්ත කෙරෙහිද අනිතකර ලෙස බලපා ඇත. මේ හැර අනෙකුත් සැම අංශකම සතුවුදායක වර්ධන අනුපාතිකයන් දක්නට ලැබේ.

පසුගිය වසර තුළ රුපියල් කෝරේ 2,400 කටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් ආයෝජනයන්හි විශාල වර්ධනයක් පෙන්වුම් කරයි. මෙය 1979 වර්ෂයට වඩා සියයට 81 ක වැඩි විමති. මෙහිදී ප්‍රාග්ධන හාණි ආනයනය, ප්‍රධාන වශයෙන් යන්ත්‍රුපකරණ හා ප්‍රවාහන උපකරණ ගෙන්වීම සැලකිය යුතු අන්දමින් වැඩි වී ඇත. 1980 වසරදී මෙවැනි විශාල ප්‍රාග්ධන වියදී වැඩිවීමකින් පෙන්වුම් කෙරෙන්නේ ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන බාතිතාව ප්‍රසාරණය වෙශින් පැවති බවය. ප්‍රාග්ධන නොගෙයි මෙම වැඩි විම නිමැවුම් කරමාන්ත, තැනීම් කටයුතු හා ප්‍රවාහනය යන මූලික අංශයන් තුළ සිදු විම වැදගත් කරුණකි. එසේම සේවා අනිසි ප්‍රාග්ධන උපකරණ වෙනුවට නව ප්‍රාග්ධන උපකරණ පතිසම්පාදනයන් මෙම ආයෝජනයේ විශාල වැඩි විමෙහි පිළිවුතු වේ. මේ අනුව මූලික ආර්ථික අංශයන්හි කාර්යාලියාව හා එදුනීතාව අනාගතයේදී වැඩිදියුණු වීමට ඉඩ කිඩි ඇත.

1980 දී කාෂිකාර්මික අංශයෙහි නිමැවුම සියයට 3.1 කින් වර්ධනය වී තිබේ. මෙය මූල්‍යනීත්ම දේශීය කාෂිකාර්මින්තයේ සිදු වූ සියයට 7.5 ක වර්ධනයෙහි ප්‍රතිශ්‍රීලියකි. ප්‍රධාන වැවිලි බේග තුනෙහි නිෂ්පාදනය පහළ වැට්ටීම සේවෙන් වැවිලි කාෂිකාර්මින්ත අංශයේ වර්ධනය සියයට 10.1 කින් පහළ බැඳු ඇත. තේ කිලෝ' උෂම් දග ලක් 191 දක්වා, සියයට 7 කින්ද, රඟර කිලෝ' උෂම් දග ලක් 133 දක්වා සියයට 13 කින්ද, පොල් ගෙවී දග ලක් 2,026 දක්වා සියයට 15 කින්ද පහළ බැඳු ඇත. වැවිලි බේග සඳහා අයහපත් කාලගුණ තන්ත්‍රය මූලික වශයෙන් බිලභවා එකි කරුණ පමණක් මෙම අංශයේ දුරවල කියාකාරීත්වය කෙරෙහි බලපූවියි කිව නොහැකිය. කෙසේ වුවද දේශීය කාෂිකාර්මික අංශයෙහි විශේෂයෙන් වී නිෂ්පාදනයෙහි පසුගිය වසර හා සලකා බලන කළ කුළු පෙනෙන වර්ධනයක් දක්නට ඇත. යල හා මහ දෙකන්නෙහිම නිෂ්පාදනය මේ. වෝ. දග ලක් 2.13 ක් බව ගණනය කර ඇත. එය 1979 වසර හා සයදන කළ කුළු සියයට 11 ක වැඩිවීමකි. 1980 දී අනිරෝක ආහාර බේග, පලනුරු හා එළවුල නිෂ්පාදනය සියයට 5 කින් පමණ වැඩි වූ අතර, වන ද්‍රව්‍ය හා දීටර් කාර්මින්තයෙහිද සැලකිය යුතු වැඩි විම වාර්තා ගත වී ඇත (1.2 සංඛ්‍ය සටහන බලන්න).

1 · 2 සංඛ්‍ය සටහන

ස්ථාවර (1970) සාධක වියදම් මිල අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදනය

අංශය	විත්තනාකම (රු. දග ලක්ෂ)					ඉකුත් වසරට වඩා වු වෙනසෙහි ප්‍රතිශ්‍රීලිය			
	1970	1977	1978*	1979*	1980*	1978	1979	1980	
1. කාෂිකරමය, දව ආදි වන ද්‍රව්‍ය හා දීටර් කරමාන්තය	..	3,732	4,299	4,532	4,622	4,766	5.4	2.0	3.1
2. නිමැවුම් කරමාන්ත, තැනීම් යහ උපයෝජන සේවා	..	2,393	3,003	3,318	3,501	3,574	10.5	5.5	2.1
3. තැනීම් කටයුතු	..	744	619	794	960	1,066	28.3	20.9	11.0
4. වෙළඳාම, ප්‍රවාහනය, යන අනෙකුත් සේවා	6,318	8,157	8,757	9,418	10,169	7.4	7.5	8.0	
5. දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	..	13,187	16,078	17,401	18,501	19,575	8.2	6.3	5.8
6. විදේශයන්ගෙන් වූ ඇද්ද සාධක ආදයම	..	- 220	- 79	- 90	- 112	- 170	-	-	-
7. දළ ජාතික නිෂ්පාදනය	..	12,967	15,999	17,311	18,389	19,405	8.2	6.2	5.5

*තාවකාලීක ඇස්තමෙන්තු

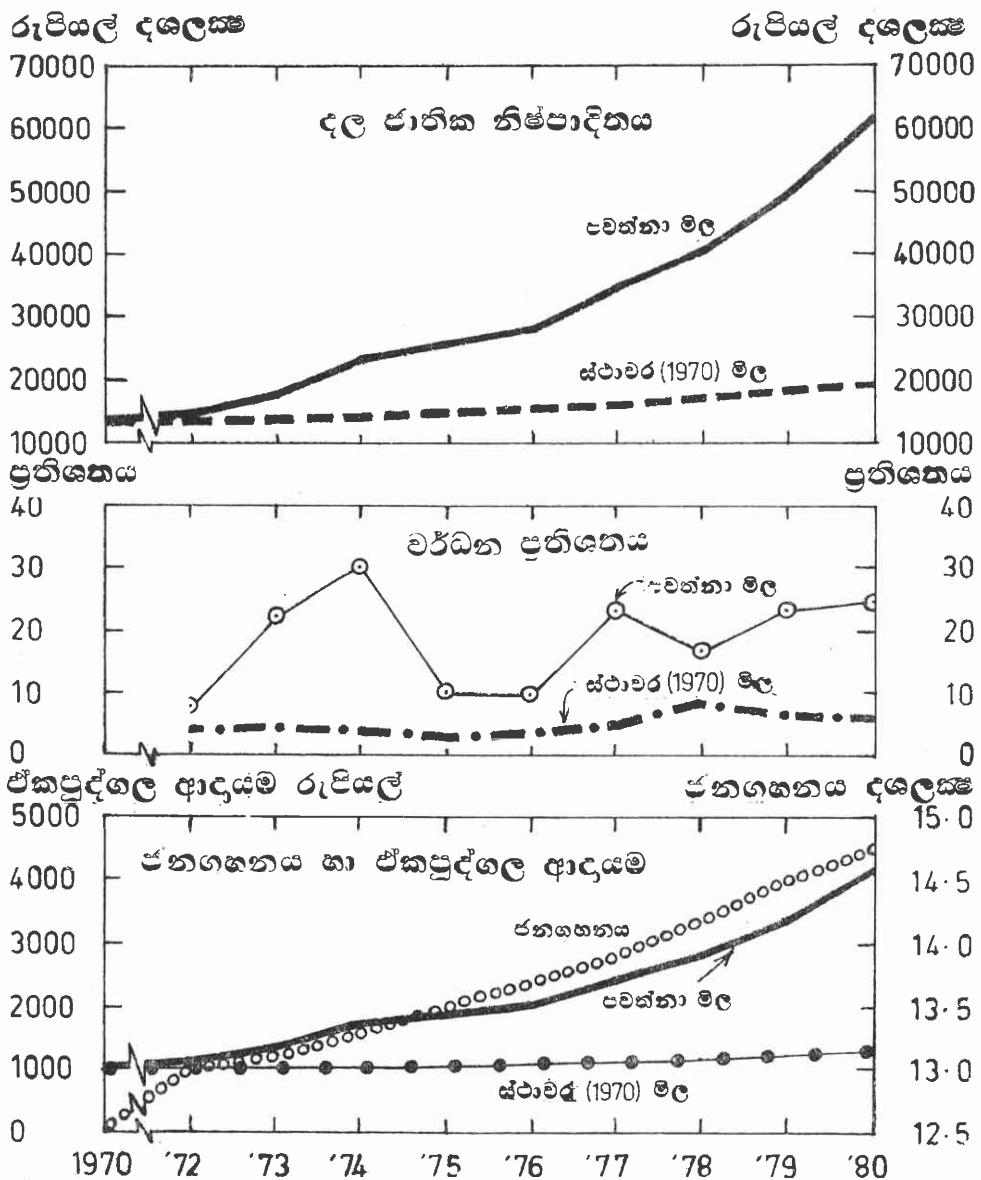
මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

(3)

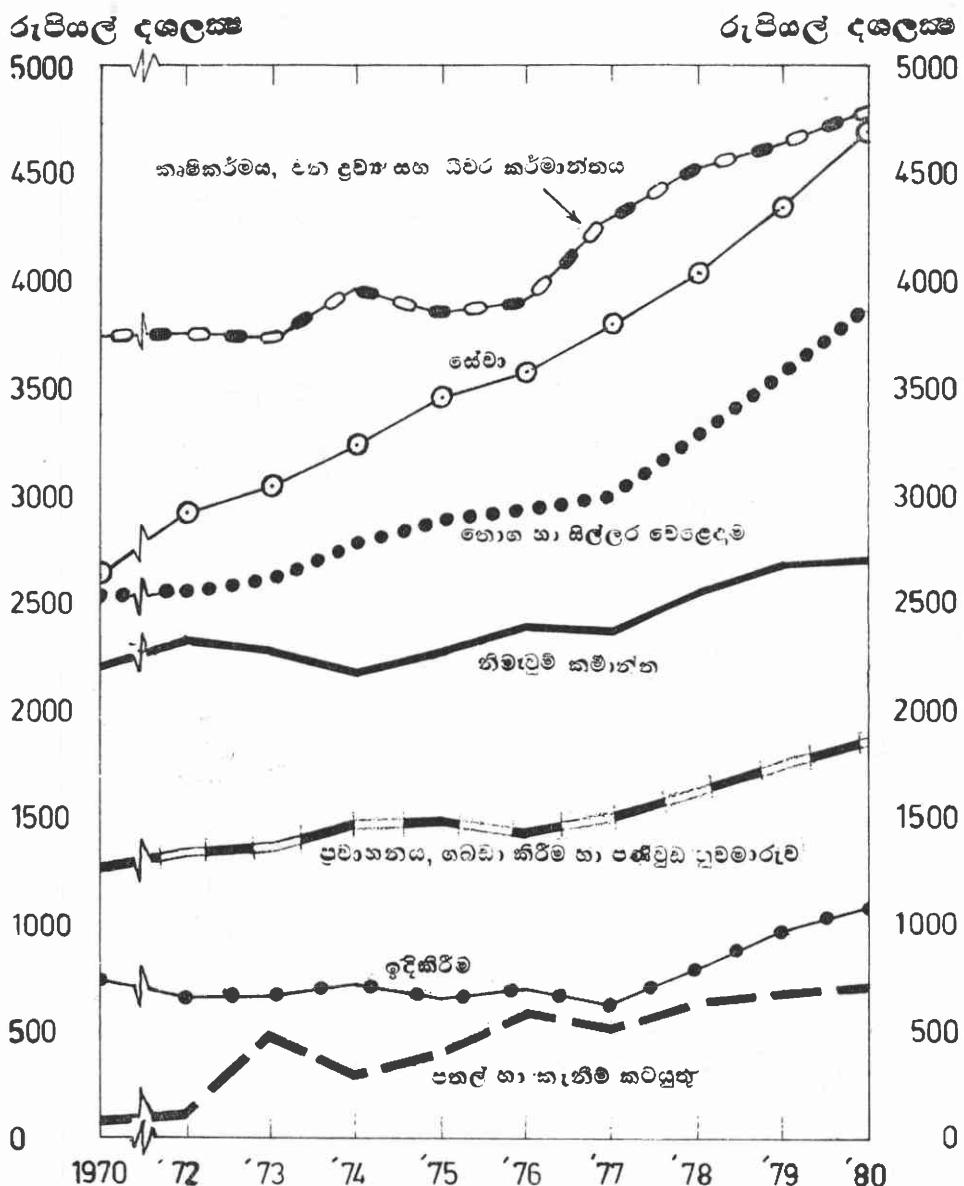
දෙල ජාතික නිෂ්පාදිතය

සාධක වියදම මිල අනුව

කාර්මික සම්භවය අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදනය

ස්ථාවර (1970) සාධක වියදම මිල අනුව

1980 දී නිමැවුම් කම්මාන්ත, පතල් හා කැනීම් කටයුතු සහ උපයෝගන සේවා යන අංශයන් වර්ධනය වී ඇත්තේ සියයට 2.1 කින් පමණි. 1979 දී ඒවායේ වර්ධනය සියයට 5.5 ක් විය.

මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම බලපා ඇත්තේ නිමැවුම් කරමාන්ත අංශයේ පැවති සියයට 0.8 ක් සූජ වැඩි විමයි. එම තත්වය වැවිලි හේගයන්හි සැකසුම් වල මුරින එකතු කළ වට්නාකම සියයට 10 කින් අඩවිම නිසා සිදු වුවකි. පසුගිය වසරේ සියයට 4 වැඩිවිම හා සංයෝධනය කර බලන කළ කම්මාන්ත නිෂ්පාදනයන්හි නිමැවුම 1980 දී සියයට 6 කින් වර්ධනය වී තිබේ. කම්මාන්ත නිෂ්පාදන අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය කොරති අප්‍රේල් සිට ජුනි මායි දක්වා තිබූ විදුලි බලය කපා හැරීම් අයහපත් ආකාරයෙන් බලපාන ලදී. කෙසේ වූවද කම්මාන්ත ගාලාවන්හි වැඩි මුර වෙනස් කිරීමෙන් හා විදුලි බල උත්පාදන යන්ත්‍ර මගින් අතිරේක බලය ලබා ගැනීම මගින් නිෂ්පාදනයට ඇත්තුව බලපාම් බොහෝදුරට මගහරවා ගැනීමට හැකි වින. ඇත්තෙන්ම කම්මාන්ත සඳහා වූ විදුලි බල අමැලරිය මෙම වසරදී අඩු වූයේ සියයට 2 කින් පමණකි. කාර්මික දේශ නිසා සිමෙන්ති සංයුත්ත මණ්ඩලය දෙමුසක් වසා දුම්මද රාජ්‍ය අංශයේ කම්මාන්ත නිමැවුම කොරතිද බල පැ තවත් කරුණකි. 1979 වසරේහි සියයට 3 ක් වූ රාජ්‍ය අංශයේ කම්මාන්තවල නිමැවුම 1980 දී සියයට 6 කින් වර්ධනය වී ඇත. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇත්තේ බනිජ තේල් නීතිගත සංයෝධව නිමැවුම්හි සිදු වූ වියාල වැඩි විමයි. නමුත් සිමෙන්ති, රේඩිලි, ඇඹුම් පැලදුම සමඟාල්‍ය සහ සකස් කළ ලෙස්හ නිෂ්පාදනයන්හි නිමැවුම අඩු විමක් දක්නට ඇත. පූද්ගලික අංශයේ කම්මාන්තවල මෙම වසර තුළදී සියයට 4.5 ක් වර්ධනයක් වාර්තා වී තිබේ.

පතල් හා කැනීම් අංශයේ නිමැවුම් සියයට 5 කින් වැඩි වී ඇත. මේ අංශයේ වර්ධනයට බල පැ ප්‍රධාන සාධකය වී ඇත්තේ මැණික් ගැරීමේ කම්මාන්තයයි. 1980 දී අපනයනය කරන ලද මැණික් වල නැ.වි.ස. වට්නාකම රුපියල් දා ලක් 458.1 ක් වන අතර මෙය පෙර වසරේ අපනයනය කරන ලද මැණික් වල වට්නාකම වූ රුපියල් දා ලක් 490.1 ට වඩා අඩුවුවකි. 1980 දී රාජ්‍ය මැණික් සංයෝධව මැණික් වල වට්නාකම රුපියල් දා ලක් 663.8 ක් විය. තැනීම් කටයුතු වල සිදු වූ අඩු මට්ටමේ වර්ධනය, ගබාල්, වැලි, උඩ ආදිය සඳහා වූ ඉල්ලුම අඩු විමටද බල පා ඇත. මේ අනුව 1979 වසර හා සසදා බලන කළ මෙම අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි පහළ බැඳීමක් පෙන්වුම් කරයි.

තැනීම් කටයුතු අංශයේ නිමැවුම් 1980 දී සියයට 11 කින් වැඩි විය. මෙම අංශයේ ඉතා වියාල වර්ධනයක් පූද්ගිය දෙවසර තුළදී දක්නට ලැබුණි. මේ අනුව බලන විට 1978 හා 1979 යන වර්ෂයන්ට සාපේක්ෂව 1980 දී තැනීම් කටයුතුවල තරමක අඩුවුවක් දක්නට ලැබේ. පූද්ගිය වර්ෂවල පැවති තැනීම් කටයුතුවල වර්ධනය නිසා තේවාසික හා තේවාසික නොවන ගොඩැනුගිලි සඳහා තිබූ දැඩි ඉල්ලුම තරමක්දරට පූද්ගාලන්ට ඇතැයි කිව හැකි. මෙම වර්ෂයේදී ඉදි කිරීම් වියදීම්හි අධික වැඩි විම හා තෘවකාලීකව පැවති සිමෙන්ති හිඟය තැනීම් කටයුතු අංශය කොරති අයහපත් අසුරින් බලපා ඇත. සිමෙන්ති කිලෝ ගුම් 50 ක් සාමාන්‍ය මිල 1979 දී රුපියල් 45 ක් වූ අතර 1980 දී එය රුපියල් 70 දක්වා වැඩිවි තිබුණි. අනෙකුත් ගොඩැනුගිලි ද්‍රව්‍යයන්ගේ මිලද ඇලකිය යුතු අන්දීම්න් පූද්ගිය වසර තුළදී වැඩි වී ඇත. ඉදි කිරීම් කටයුතු විලදී මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ නිවියක් තැනීම් සඳහා වූ වියදීම් සියයට 24 කින් වැඩි වී ඇතැයි ඇසේතමෙන්තු කර තිබේ. මිට අමතරව සිමෙන්ති සංයුත්ත මණ්ඩලයේ 1980 දෙවන හාගයේදී සිදු වූ නිෂ්පාදන ඇුනහිටිම හේතුවකාට ගෙන සිමෙන්ති ලබා ගැනීමද අසිරු විය. 1980 දී සිමෙන්ති සංයුත්ත මණ්ඩලයේ සිමෙන්ති අලරිය සියයට 8 කින් අඩු විය. එය 1979 වසර හා සසදා බලන කළ වොන් 6,08,000 සිට වොන් 5,59,000 දක්වා අඩුවුවකි. කෙසේ වූවද අංශයන සිමෙන්ති ප්‍රමාණයන් ගණන් ගෙන බලන විට ලබාගත හැකි සිමෙන්ති ප්‍රමාණය 1979 වසරට වඩා සියයට 10 කින් වැඩි විය. කෙසේ හේ මෙඩු තත්වයක් දක්නට ලැබුණද

මූදල්මය වට්නාකම අනුව බලනවිට 1980 දී තැනීම් කටයුතුවල විශාල වර්ධනයක් පෙන්වුම් කරයි. තැනීම් කටයුතුවල මූලික වැඩි විම සිවිල් ඉංජිනේරු කටයුතුවල වන අතර එහිලා විශේෂයෙන් කඩිනම් මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපාරය සහ නොවායි නොවන තැනීම් කටයුතු වැදගත් තැනක් යනි. එමත්ම ජාතික නිවාය වැඩ සහනයාද 1980 තැනීම් කටයුතු අංශයේ සැලකිය යුතු බලපෑමක් කළ කොටසකි.

සේවා අංශයේ උසස් මට්ටමේ ත්‍රියාකාරීන්වය තවදුරටත් 1980 වසර තුළදී පැවතුණි. නොග සහ සිල්ලර වෙළඳාම් යන අංශයන් සියයට 8·4 කින් වර්ධනය වී ඇත. පසුගිය වර්ෂ දෙක තුළදී මෙන්ම මෙම වසරේදීන් මෙම අංශය තුළ පැවතුණි වර්ධනය එයාකාර යෙන් පවත්වා ගත්තේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම ආනයන වැඩිවිම මගිනි. ඇත්තව සියෙන්ම පසුගිය කාලයෙහි මෙම අංශය තුළ පැවති එකී වර්ධනයේ උසස් ත්‍රියාකාරීන්වයේ මට්ටම කෙරෙහි ආනයන ඉල්ලුම මගින් ඇති වූ බලපෑමේ ප්‍රතිච්චාකයයි. 1980 දී ප්‍රවාහන අංශයේ නිමැවුම සියයට 7·1 කින් වැඩිවිම ඇත. පසුගිය වර්ෂ කීපය තුළ හා විශේෂයෙන්ම 1980 දී ප්‍රවාහන උපකරණ සඳහා වූ ආයෝජනය හි ඉහළ මට්ටමක් දැකිය හැකිය. මෝටර රථවාහන කොමසාරිස්ජේල් වාර්තාවලට 1980 වසර තුළදී ලියාපදිංචි කරන ලද ලොරි සංඛ්‍යාව 9,323 කින්ද මගි ප්‍රවාහන වැන් සහ සංචාරක බස් රථ ප්‍රමාණය 2,702 කින්ද වැඩි වී ඇත. පසුගිය වසර තුළ වාහන සංඛ්‍යාවේ සිදු වූ විශාල වැඩිවිම ප්‍රවාහන අංශයේ තරඟකාරීන්වයෙහි වැඩිවිම පිළිබඳ කරයි.

බැංකු කටයුතු හා අනෙකුත් මූල්‍ය සේවාවන්හි ව්‍යාප්ත විම 1980 වසර තුළදී නොකඩවා පැවතුනි. 1979 වසරේ සියයට 10 වර්ධනය හා සංස්කීර්ණය කර බලනවිට මෙම අංශයන් 1980 දී සියයට 15 කින් වඩා සිදු ලෙස වර්ධනය වී ඇත.

අනෙකුත් සේවාවන්හි නිමැවුම, 1980 දී සියයට 8 කින් ඉහළ ගොස් ඇතු. විශේෂයෙන් සංචාරක ව්‍යාපාරයේ වැදගත්කම වැඩිවිම සේතුකොටගෙන හෝටල් හා ආපන හාලා සේවාවන්හි සහ පොදුගලික සේවාවන්හි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා වී ඇත. පසුගිය වසර තැනීම් උසස් සියයට 8 ක් පමණ විය. දේශීය කාමිකාරීමික අංශයේ ත්‍රියාකාරීන්වය අඛණ්ඩව දියුණු වූ අතර එහිලා විශේෂයෙන්ම වී නිෂ්පාදනය ගැන සඳහන් කළ යුතුය. තැනීම් කටයුතු හා නිමැවුම ක්‍රියාත්මක යන දෙඅංශයන්ම සිදු වූ දැකත්වය පහත බැඳු ඇත. නිමැවුම ක්‍රියාත්මක අංශයේ දැකත්වය පහළ බැඩිමෙහි ලා වැවිලි හෝගයන්හි සැකසුම්වල මූර්ත එකතු කළ අය අවු විම රට වගකවයුතු ප්‍රධාන සාධකයක් ලෙස දැක්වා හැකිය. මේ අනුව 1980 වර්ෂයේ ආර්ථික වර්ධනයෙහි ප්‍රධාන මූලයන් වැඩිවිමෙහි ලා වෙළඳාම් හා අනෙකුත් සේවා අංශයන්ය. 1980 දී දළ ජාතික නිෂ්පාදනය වැඩිවිමෙහි ලා වෙළඳාම් හා ප්‍රවාහන යන අංශයන් සියයට 41 ක ප්‍රමාණයක්න් දැකවී ඇත. මෝටර 1978 දී හා 1979 දී දැක වැඩිවිමෙහි සියයට 29 කින් හා සියයට 36 කිනි.

පසුගිය කොටසර තුළ ආයෝජනයන්ගේ විශාල වැඩිවිමක් දක්නට ලැබුණි. එය විශේෂයෙන්ම නිමැවුම ක්‍රියාත්මක හා තැනීම් කටයුතු අංශවල ඇතිවුවද ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයෙහි වැදගත් ව්‍යුහාත්මක වෙනසක් තවමත් දක්නට නැත. මෙහිදී විශේෂයෙන්ම තිම කළ කාමිකාරීමික හා ජාතික නිෂ්පාදනය වැඩිවිමෙහි ලා වෙළඳාම් හා ප්‍රවාහන යන අංශයන් සියයට 41 ක ප්‍රමාණයක්න් දැකවී ඇත.

1 · 3 සංඩාය සටහන

ස්ථාවර (1970) මිල අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ ආංශික සංපුතිය සහ වර්ධනය 1978-1980*

අඟය	එකතුකළ වටිනාකම (රු. දහ ලක්ෂ)			ද. ජා. නී. ති. ප්‍රතිගතයක් වගයෙන්			පුළුලිය වයරට වඩා වැඩිවිම (රු. දහ ලක්ෂ)			ද. ජා. නී. වැඩිවිමේ ප්‍රතිගතය			
	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1980	1978	1979	1981	
1. කැපිකරමය, දුව ආදි වන දුව්‍ය හා දීවර කරමාන්තය	..	4,532	4,622	4,766	26.2	25.1	24.6	233	90	144	17.8	8.4	14.2
1.1 කැපිකරමය	..	4,176	4,239	4,348	24.1	23.1	22.4	199	63	109	15.2	5.9	10.7
1.1.1 නේ	..	(398)	(412)	(381)	(2.3)	(2.2)	(2.0)	(- 18)	(14)	(- 31)	(- 1.4)	(1.3)	(- 3.1)
1.1.2 රෙර	..	(225)	(223)	(194)	(1.3)	(1.2)	(1.0)	(12)	(- 2)	(- 29)	(- 0.9)	(- 0.2)	(- 2.9)
1.1.3 පොල්	..	(488)	(519)	(462)	(2.8)	(2.8)	(2.4)	(65)	(31)	(- 57)	(5.0)	(2.9)	(- 5.6)
1.1.4 ඩී	..	(1,116)	(1,132)	(1,267)	(6.4)	(6.2)	(6.5)	(126)	(16)	(135)	(9.6)	(1.5)	(13.3)
1.1.5 අනෙකුත්	..	(1,949)	(1,953)	(2,044)	(11.3)	(10.6)	(10.5)	(14)	(4)	(91)	(1.1)	(0.5)	(9.0)
1.2 දුව ආදි වන දුව්‍ය	..	155	166	181	0.9	0.9	0.9	12	11	15	0.9	1.0	1.5
1.3 දීවර කරමාන්තය	..	201	217	237	1.2	1.1	1.2	22	16	20	1.7	1.5	2.0
2. පතල් හ කැනීම කටයුතු	..	619	652	684	3.6	3.5	3.5	100	37	32	7.6	3.4	3.1
3. නිමැවුම කරමාන්ත	..	2,541	2,659	2,681	14.7	14.5	13.8	184	118	22	14.0	10.9	2.2
3.1 අපනය යාන්තික	..	840	877	791	4.9	4.8	4.1	17	33	-	86	1.3	3.4
3.2 කරමාන්ත නිෂ්පාදන	..	1,362	1,417	1,488	7.9	7.7	7.7	135	55	71	10.3	5.1	7.0
3.3 කුඩා සහ අනෙකුත් කරමාන්ත	..	339	365	402	2.0	2.0	2.0	32	26	37	2.4	2.4	3.6
4. තැනීම කටයුතු	..	794	960	1,066	4.6	5.2	5.5	175	166	106	13.3	15.4	10.4
5. මිදුලිය, ගුප්, ජලය ආදිය	..	158	190	209	0.9	1.0	1.1	27	32	19	2.1	3.0	1.9
6. ප්‍රවාහන, ප්‍රණුවූ තුවමාරුව	..	1,607	1,716	1,838	9.3	9.3	9.5	109	109	122	8.3	10.1	12.0
7. වෙළඳාම	..	3,267	3,551	3,849	18.9	19.3	19.8	268	284	298	20.4	26.3	29.3
7.1 ආනයන	..	702	864	985	4.1	4.7	5.2	189	162	121	14.4	15.0	11.9
7.2 අපනයන	..	701	709	709	4.1	5.9	3.7	38	8	-	2.9	0.7	-
7.3 දේශීය	..	1,864	1,978	2,155	10.8	10.8	11.1	41	114	177	3.1	10.6	17.4
8. බැංක, රෝෂණය සහ නිශ්චල දේපල	..	318	350	402	1.8	1.9	2.1	23	32	52	8.8	3.0	5.1
9. නිවාස අධිකිය	..	499	518	549	2.9	2.8	2.8	24	19	31	1.8	1.8	3.1
10. රාජ්‍ය පරිපාලන සහ ආරක්ෂක කටයුතු	..	854	905	959	4.9	4.9	4.9	63	51	54	4.8	4.7	5.3
11. සේවා (අන්ත්‍යන්තර සඳහන් නොවන)	..	2,212	2,378	2,572	12.8	12.9	13.3	113	116	194	8.6	10.8	19.1
12. දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	..	17,401	18,501	19,575	100.5	100.6	100.9	1,323	1,100	1,074	100.8	102.0	105.7
13. විදේශීය ඉදෑද පාඨක ආදය	..	- 90	- 112	- 170	- 0.5	- 0.6	- 0.9	- 11	- 22	- 58	- 0.8	- 2.0	- 5.7
14. දළ ජාතික නිෂ්පාදනය	..	17,211	18,389	19,405	100.0	100.0	100.0	1,312	1,078	1,016	100.0	100.0	100.0

මුද්‍ය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

* තාවකාලික ඇයෙකමෙන්තු.

කටයුතු යන ආගයන්හි ආංශික වැදගත්කමෙහි දිගුකාලීන වෙනසක් හෝ වැනි දෙයක් සිදු වූ බවක් නොපෙනේ. (1.4 වන සංඛ්‍යා සටහන බලන්න) සේවා ආගයයේ ආංශික වැදගත්කමේ වර්ධනය ආනයනවල විශාල වැඩි විම නිසා පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. එම තත්ත්වය අඛණ්ඩව තබා ගැනීම, ආනයන වැඩි කිරීම හෝ පවතින තත්ත්වය තවදුරටත් පවත්වා ගැනීම සඳහා ඇති හැකියාව මත හෝ රඳා පවතී. මෙය රඳා පවතිනුයේ ආර්ථිකයෙහි ආනයන ධාරිතාව මතය. ආනයන ධාරිතාව විශාල වශයෙන් අපනයන ඉපයුම් මත රඳා පවතී.

ආර්ථිකය තුළ විදේශ වෙළෙඳාමෙහි ඇති වැදගත්කම හේතුකාවගෙන සමස්ත ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි වෙළෙද අනුපාතයේ බලපෑම වැදගත් ක්‍රියාකාරීත්වය ආර්ථිකය තෙවෙනි අයභාෂත අපුරින් බලපෑම ඇති කෙරෙනි. රටට වෙළෙද අනුපාතය තවදුරටත් සියයට 19 කින් පමණ පිරිනිහි. 1979 දී වෙළෙද අනුපාතය 68 ක් වූ අතර 1980 දී එය 55 දක්වා (1970=100) පහළ බැඳු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලය වශයෙන් මුරත ජාතික ආදයම, එනම් වෙළෙද අනුපාතයේ වෙනසකම් සඳහා ගලපන ලද දළ ජාතික නිෂ්පාදනය, සියයට 3.7 කින් වැඩි වී ඇතුළු ඇස්තමේන්තු කර ඇත. එය 1979 වසරදී සියයට 3.1 කින් වැඩි වී තිබුණි. මුරත ජාතික ආදයම පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු සංඛ්‍යාලේඛන පරිශිෂ්ටයෙහි දක්වා ඇත.

දළ ජාතික වියදම හා දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය පිළිබඳ ඇස්තමේන්තු ද සංඛ්‍යා උළු බන පරිශිෂ්ටයෙහි දක්වා ඇත.

1979 වසරට වඩා සියයට 42 ක වර්ධනයක් පෙන්වුම් කරමින් 1980 දී දළ දේශීය වියදම රුපියල් දග ලක්ෂ 83,550 වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙය රුපියල් දග ලක්ෂ 59,084 වූ පරිහැළුන වියදමෙන් හා රුපියල් දගලක්ෂ 24,466 වූ ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය යන අංශ දෙකින් සමන්විත වෙයි. පරිහැළුන වියදමේ සංයුතිය, රුපියල් දග ලක්ෂ 13,602 ක් වූ ආනයන වියදමෙන්ද, රුපියල් දග ලක්ෂ 39,797 ක් වූ මෙරට තීපදිවන ලද හාජ්ඩ සඳහා වූ වියදමෙන්ද, රුපියල් දග ලක්ෂ 5,685 ක් වූ රජයේ පරිහැළුන වියදමෙන්ද පුක්ක වේ. ඒ අනුව වසර තුළදී ආනයන සඳහා වූ පොද්ගලික පරිහැළුන වියදම සියයට 38 කින්ද, මෙරට තීපදිවන ලද හාජ්ඩ සඳහා වූ වියදම සියයට 30 කින්ද ඉහළ ගොස ඇත. එම වියදම වල වැඩි විම 1979 දී පිළිවෙශින් සියයට 29 ක් හා සියයට 25 ක් විය.

1980 දී දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය රුපියල් දග ලක්ෂ 24,466 ක් වන අතර එය 1979 වසරට වඩා සියයට 81 ක වැඩිවිමකි. මෙම ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයෙන් රුපියල් දග ලක්ෂ 7,690 ක් රජය මිනින්ද, රුපියල් දග ලක්ෂ 16,776 ක් පොද්ගලික ආංශය හා රාජ්‍ය සංස්ථා වලින්ද වී ඇත.

1980 දී ආයෝජන හාජ්ඩ ආනයනයන් විශාල ප්‍රමාණයකින් වැඩි වී තිබේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ආනයන පරිමා දරුණුයට අනුව ආයෝජන හාජ්ඩ ආනයන ප්‍රමාණය සියයට 19 කින් වැඩි වී ඇතුළු ඇස්තමේන්තු කර ඇත. වට්නාම් අනුව මූල බලන කළ දළ ජාතික ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයෙහි යන්තු සහ උපකරණ ප්‍රමාණය සියයට 68 කින්ද, ප්‍රවාහන උපකරණ සියයට 131 කින්ද වැඩි වී ඇතැයි ගණනය කර ඇත. මෙම එක් එක් ආංශයන් යටතේ ආයෝජනයන් සැකසී ඇති අන්දම පිළිබඳ විස්තර සංඛ්‍යා උළු බන පරිශිෂ්ට විස්තර 1.4 වැනි සංඛ්‍යා සටහනින් පෙන්වුම් කෙරෙයි. ආයෝජන හාජ්ඩ ආනයනය විශාල ලෙස වැඩි විම කෙරෙහි එක්වර ස්ථා කිරීමේ පහසුකම ලබා ගත හැකි විම වැදගත් අපුරින් බලපා ඇත. ආයෝජන හාජ්ඩ ආනයනය පිළිබඳ දත්ත විලින් නිමැවුම් ක්‍රියාත්මක, ප්‍රවාහනය සහ තානිම කටයුතු යන අංශයන්හි විශාල වශයෙන් ප්‍රාග්ධන තොග වැඩි විමක් සිදු වූ බව පෙන්වුම් කරයි.

1 . 4 සංඩා සටහන

තොරුගත් ආනයනිත ආයෝජන භාණ්ඩ

රු. ර. ග. වට්නාකම රු. '000

යිරපය	1978	1979	1980
1. බස් සහ මගි ප්‍රවාහන රථ	29,231	412,054	421,207
2. ලොරී	237,068	317,824	765,460
3. එන්ඩීම සවිකරණ දද වැසි	407,482	282,538	235,296
4. මුළුවර	350,992	366,214	370,246
5. මුල්‍යවිස්සර	37,772	196,168	512,351
6. දුම්රිය ඇශ්‍රීලීන් සහ අමතර කොටස්	100,343	471,686	300,043
7. අභ්‍යන්තර සහ තොළිකොට්ටර්	47,721	33,221	3,725
8. මුළු යාතා එන්ඩීන් සහ පිටතින් සවිකරණ බේවටු ඇන්ඩීන්	63,486	78,208	107,334
9. නැව්, තෙල් නැව් සහ වෝලර	8,094	5,218	6,721
10. විදුලී උත්පාදන යන්තු	45,979	15,030	117,457
11. ලියවන පටවල්, මිල් පටවල්, විද්‍යා යන්තු ආයිය	20,949	39,079	91,659

මූලය: ශ්‍රී ලංකා රෝගුව.

1980 දී තැනීම කටයුතු අංශය තුළ ආයෝජනයන් ඉතා විශාල ලෙස වැඩිවී ඇත. එකී ආයෝජනයන්ගෙන් සැහැන කොටසක් රාජ්‍ය අංශය හා සම්බන්ධිතය. මෙම වසර තුළදී කඩිනම් මගවැලි ව්‍යාපාරය සඳහා වූ වියදම් ප්‍රමාණය රුපියල් දෙ ලක්ෂ 3,000 ට වඩා වැඩිවූ අතර ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරීයේ වියදම් රුපියල් දෙ ලක්ෂ 1,000 ක් ඉක්මවිය. පසුගිය දෙවසර තුළ මෙන්ම මෙම වසරේදී ඉංජිනේරු තැනීම කටයුතු අංශයේ ආයෝජනයන් ඉහළ මට්ටමකින් පියු වී ඇත.

1 . 5 සංඩා සටහන

ප්‍රාග්ධන වියදමෙහි ආනයනිත ප්‍රමාණය

රු. දෙ ලක්ෂ

යිරපය	1978	1979	1980
1. දළ දේශීය ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය ..	8,521	13,246	22,846
2. ආනයනිත ආයෝජන භාණ්ඩ (මු. ර. ග. වට්නාකම)	..	3,217	5,091
3. ආනයනිත ප්‍රමාණය	..	37.8	38.4

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව,
ශ්‍රී ලංකා රෝගුව.

1978 සිට 1980 දක්වා වූ පසුගිය තෙවසර තුළ වූ ප්‍රාග්ධන වියදමෙන් තුනෙන් එකකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනයන්ගෙන් සමන්විත විය. 1980 දී ආයෝජනවල ආනයන අනුපාතය තුනෙන් එකකට පමණ අඩු වී ඇත.

සම්පත් හා සම්පත් උපයෝජනය

දළ දේශීය නිෂ්පාදනය සහ ආනයන යන අංශ වලින් සමන්විත වන ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයෙහි මූල සම්පත් ප්‍රමාණය 1980 දී රුපියල් දෙ ලක්ෂ 105,866 ක් විය. මෙය 1979 වසරට වඩා සියයට 38 ක වැඩිවිමකි. මූර්ක වශයෙන් මැන බලන කළ වූ සම්පත් ප්‍රමාණය සියයට 8.3 කින් වැඩිවී ඇති අතර 1979 දී එය සියයට 10.7 කින් වැඩිවී තිබුණි.

1 · 6 සංඛ්‍යා සටහන

සම්පත් සංශෝධිය සහ උපයෝගී කරණක් ආකාරය 1978—1980*

වර්ගය	වර්තන වෙළෙඳ මිල (රු. දහ ලක්ෂ)			1978 මිල අනුව						ප්‍රතිශතක වර්ධනය	
	1978	1979	1980	1978		1979		1980		1978 ව වත් 1979	1979 ව වත් 1980
				වටිනාකම රු. දහ ලක්ෂ	%	වටිනාකම රු. දහ ලක්ෂ	%	වටිනාකම රු. දහ ලක්ෂ	%		
1. ඉතු සම්පත් ..	58,285	76,970	105,866	58,285	100	64,546	100	69,887	100	10.7	8.3
1.1 වෙළෙඳ මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය ..	42,428	52,147	68,271	42,428	73	45,058	70	47,671	67	6.2	5.8
1.2 හානේඩ සහ සාධක තොවන සේවා ආයතන ..	15,857	24,823	37,595	15,857	27	19,488	30	22,216	33	23.0	14.0
2. උපයෝගීකරණය ..	58,285	76,970	105,866	58,285	100	64,546	100	69,887	100	10.7	8.3
2.1 පරිශීලනය ..	36,148	45,169	59,084	36,148	62	39,410	61	42,070	59	9.0	6.7
2.2 ස්ථාවර දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය ..	8,521	13,246	22,846	8,521	15	10,153	16	12,268	19	19.2	20.8
2.2.1 රුපය ..	(3,077)	(3,809)	(6,710)	(3,077)	(5)	(3,569)	(6)	(4,104)	(6)	(16)	(15.0)
2.2.2 රුපය සංස්කරණය ..	(2,056)	(9,437)	(16,136)	(2,056)	(4)	(6,584)	(10)	(8,164)	(13)	(20.9)	(24.0)
2.2.3 පූද්ගලික අංශය ..	(3,388)			(3,388)	(6)						
2.3 හානේඩ තොග ..	+33	+281	+1,620	+33	—	124	—	566	1	—	—
2.4 හානේඩ සහ සාධක තොවන සේවා ආයතන ..	13,583	18,274	22,316	13,583	23	14,983	23	14,983	21	10.3	—

* තාවකාලික ඇයේතමේන්තු.

මුදය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

සම්පත්වල සුළු වැඩිවිම තුළින් 1980 දී වූ පහළ මට්ටමේ වර්ධන අනුපාතයන්, ආනයන පරිශාලී අඩු විමන් යන කරුණු දෙකම පිළිවිතු වේයි. මුරින විනාකම අනුව සම්පත් බෙදී ගිය ආකාරය විමය බලන කළ සම්පත් විලින් සියයට 59 ක් පරිහැළුනය සඳහාද, සියයට 19 ක් ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සඳහාද සියයට 21 ක් අපනයන සඳහා වෙන් වී ඇතිව පෙන්. 1979 වසරේදී සම්පත් ප්‍රමාණයන් සියයට 61 පරිහැළුනය සඳහාන් සියයට 16 ක් ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සඳහාන් වියදීම වී ඇත. ඒ අනුව බලන කළ මෙම වසරේදී පරිහැළුනයේ සිට ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය කරා සම්පත්හි මාරුවීමක් දක්නට තිබේ.

මුරින වගයන් බලන කළ පරිහැළුනය සියයට 6.7 කින් හා ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සියයට 25 කින් වැඩි වී තිබේ. එය 1979 දී පිළිවෙළින් සියයට 9 කින් හා සියයට 20 කින් වැඩි වී තිබුණි. 1980 අපනයන පරිමාව 1979 වසරේ මට්ටමෙන්ම පැවතුණි. ඒ අනුව පසුගිය වසරයන්හි පැවති උපනතිය නොකඩවාම සිදුවිය. 1979 දී මුරින අපනයන කොටසෙහි වැඩිවිම මද වගයන් විය.

1 . 7 සංඛ්‍යා සටහන

ඉතුරුම්

රු. දුරක්ෂ

ගිරිජ	1978*	1979*	1980*
1. වෙළඳ මිල අනුව දළ ජාතික නිෂ්පාදනය ..	42,428	52,147	68,271
2. විමද සම්පත් (භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවාවන්හි ගුද්ධ ආනයනය) ..	2,274	6,549	15,279
3. ආයෝජන ..	8,554	13,527	24,466
4. ඉතුරුම් (3 - 2)	6,280	6,978	9,187
5. ඉතිරි කිරීම අනුපාතය (4 එකතී ප්‍රතිශතයක් ලෙස)	..	14.8	13.4
මුළය: ම්‍ර ලංකා මහ බංකුව.			

* තාවකාලික ඇස්තමෙන්තු.

පවත්නා ඇස්තමෙන්තු අනුව රටේ ඉතුරුම් ප්‍රමාණය මේ වසරේදී රුපියල් දැ ලක්ෂ 9,187 ක් වෙයි. එය 1979 ප්‍රමාණය වූ රුපියල් දැ ලක්ෂ 6,978 හා යෙදා බලන කළ සියසට 32 ක වැඩිවිමකි. කෙසේ වුවද දළ ජාතික නිෂ්පාදනයෙහි ඉතුරුම් අනුපාතය 1979 පැවති මට්ටමටම කිවුව සියයට 13.5 ක් වේ. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ රටේ උද්ධිමෙනකාරී සිඛනයක් පැවතුනාද ඉතුරුම් අනුපාතයෙහි අඩුවීමක් සිදු වී තැනී බවය.

කාමිකරණය

වී වගා අංශය සම්බන්ධයෙන් හැර, 1980 වර්ෂය තුළදී කාමි අංශයේ ත්‍රියාකාරීත්වය නැවත වරක්, බලාපොරොත්තු වුවාට වඩා පහළ මට්ටමක විය. 1980 දී කාමිකාර්මික නිෂ්පාදනයේ වර්ධන අනුපාතය 1979 දී 2 ක් වූ වර්ධන අනුපාතයට වඩා සුළු වගයන් වැඩිවිම 2.9 ක් විය. 1978 සහ 1977 වර්ෂයන්හි අදා වර්ධන අනුපාතයන් පිළිවෙළින් සියයට 4 ක් සහ සියයට 7 ක් විය. 1979 සහ 1980 වර්ධන අනුපාතයන් ජනගහනයේ වැඩි විම සමඟ ගැලපුවහාන්, ලැබෙන ඒක පුද්ගල වර්ධන අනුපාතය ඇත්ත්වගෙයෙන්ම බලාපොරොත්තු කඩ කරවන සුරූය. ප්‍රධාන වැවිලි හෝග අංශයේ නිෂ්පාදනයේ ප්‍රභාව වැවීම නිසා අපනයන සඳහා ඇති අනිරික්ෂයන් අඩු විය. 1980 දී තේ නිෂ්පාදනය සියයට